

INNSPILL TIL FELLES RUTINER FOR MIDTVEISEVALUERING AV PH.D.-STUDENTER

I utgangen av november fikk vi ved ILP tilsendt forslag til felles rutine for midtveisevaluering for ph.d.-studenter ved HSL-fakultetet. Saken ble tatt opp i møte i FoU-utvalget 6. desember. Medlemmene i FoU-utvalget ble også oppfordret om å gi tilbakemeldinger på epost etter møtet. Dette førte til Rigmor Olsen som er representant for stipendiatene ønsket å ta saken videre til ph.d. studentene. Under følger kommentarene fra FoU-utvalget, mens kommentarene fra Rigmor Olsen og stipendiatene følger som eget vedlegg.

Kommentarer fra FoU-utvalget

De første kommentarene til høringsforslaget er at arbeidet som er gjort må berømmes og vi er glad for at det blir lagt frem en felles rutine for alle studentene. Det poengteres også at det er veldig bra med konkrete milepæler gjennom p.hd.-løpet. Det er for øvrig viktig at de stipendiatene det gjelder for blir gjort klar over denne ordningen fra starten slik at de er forberedt og kan legge opp fremdriftsplanen deretter.

Grappa har også noen kommentarer til den praktiske gjennomføringen av evalueringen og deriblant antall personer i komiteen. Det har tidligere ikke vært to personer i kommisjonen. Vi er ikke imot at det skal være flere da det er en god ordning og god investering, men det kan fort bli dyrt og noen må ta regningen. Hvem skal ta den? Burde det heller være et medlem som får et høyere honorar? Om vi gir en forholdsvis lav sum impliserer vi også at det ikke er så viktig arbeid.

Om man skal ha denne ordningen må vi ikke bare tenke økonomi, men også tilgjengeligheten av kvalifiserte fagfolk som kan delta som eksterne.

Med de to kommentarene blir det nevnt at løsningen er å endre ordlyden til at komiteen skal bestå av *inntil* to personer, men det møter lite oppslutning her. Skepsisen til å bare være en ekstern person i komiteen begrunnes med at dette kanskje kan gi negative konsekvenser med at man alene kan bli mer usikker og tilbakeholden og vag i uttalelsene. Om man er flere og kan diskutere og samsnakke seg med noen andre, vil man være mer stødig. Flertallet av de som uttalte se i gruppen var derfor enig i at det bør være 2 personer i komiteen.

Neste praktiske spørsmål er om den som evaluerer også være i sensorkomiteen senere? En av deltagerne i FoU-utvalget har erfaring med det fra andre fagretninger og påpeker at det fungerte bra der. Det poengteres også at det er hensiktsmessig med kontinuitet og at det er en mer oppdatert måte å tenke på læring og evaluering. Om man har deltatt på midtveisevalueringen står man også i en annen posisjon til å faktisk se stipendiatens utvikling.

Vedlegg:

Innspill til høringsutkastet om felles rutine og veiledning for midtveisevaluering for Ph.d-studenter ved HSL-fakultet av Rigmor Olsen og Anna Loppacher, på vegne av stipendiatene.

Silje Sivertsvik
Førstekonsulent

—
silje.sivertsvik@uit.com
77 66 07 68

Innspill til høringsutkastet om felles rutine og veiledning for midtveisevaluering for Ph.d-studenter ved HSI-fakultet

Som representant for stipendiatene i FoU-utvalget på ILP, inviterte jeg stipendiatene til å komme med innspill til høringsutkastet. Først kommer noen punkter som er oppsummert etter flere innspill og diskusjoner som noen av stipendiatene har deltatt i. Deretter kommer et innspill fra Anna Loppacher før vi avrunder med en felles oppsummering.

Tromsø, 08.01.2019

Rigmor Olsen

Oppsummerte innspill fra diskusjoner blant stipendiater

- Stipendiatene er positive til ei faglig midtveisevaluering, men ikke at det er tidsmessige og administrative forhold som avgjør om du får fortsette eller ikke. Det stilles store spørsmål med hva som ligger i de tre ulike vurderingene og hvor den tredje kan medføre at avtalen opphører. Tydeligere vurderingskriterier på kvalitet, ikke tidsbruk, savnes.
- Det uttrykkes også bekymring i forhold til at det er et stort veiledningsapparat som skal oppdateres på dette slik at stipendiater får god oppfølging fra starten av. Hvordan er dette tenkt ivare tatt av fakultetet? Det er en fare for at oppfølgingen av stipendiatene blir enda mere personavhengig enn det er i dag.
- Det er stort mangfold i de ulike prosjektene, og det må være rom for ulike tilnærminger. Ikke alle prosjektene passer inn i et administrativt A4-system.
- Forhold som vanskelig tilgang til feltet er også en faktor som er avgjørende for mange. De fleste av oss kommer ikke til ferdigdefinerte prosjekter hvor andre har sørget for tilgang til feltet eller til datamaterialet. Dette kan medføre at det tar tid «å lande» prosjektet, og det mener vi må tas hensyn til når det utarbeides felles rutiner.
- Et sitat fra en stipendiat: «Jeg er rimelig sikker på at 80-90 prosent vil meldes som forsinka og i alle fall får en 2'ér i konklusjon. Nettopp fordi det tar tid for flere å komme i gang og få unna obligatorisk opplæring m.m. Vet du om noen stipendiater som følger sin opprinnelige plan? Det vet ikke jeg om. Hva vil være den nedre grensen for å få en 3'ér – det er egentlig spørsmålet her.»
- Et sitat fra en stipendiat om materialet som skal leveres: «Hva er meningen med å begrense oppad? Det er jo helt latterlig. Stipendiatene må få sende inn det de har, enten de skriver monografi eller artikkelbasert avhandling. Skal ikke stipendiater få sende inn skisser til flere artikler og kappetakst eller om det er skrevet 100 sider på en monografi? Dette er tøvete og må tas ut.»
- Andre er bekymret for at det kan være vanskelig å levere den tekstmengden som er foreslått, selv om det står *oppad begrenset til 20 000 ord (40-50 sider)*. Kvalitetskriterier i stedet for mengdebeskrivelser vil være bedre å forholde seg til.
- For noen vil det være fruktbart med en muntlig fremføring og diskusjon, i stedet for å produsere en mengde tekst for å tilfredsstille administrative mengdekrav fremfor forskningsmessige kvalitetskrav.
- Hele punktet om tekstmengden som er foreslått er alt for vagt og diffust. Det vanskeliggjør arbeidet både til stipendiatene, veilederne og komiteen.

- Ulik fokus på arbeidsplikt fra studieledere vil også være en faktor som må på bordet og snakkes om.
- I mange tilfeller vil det være behov for individuelle tilpasninger fordi det er mange faktorer som påvirker progresjonen hos den enkelte stipendiat.

Innspill fra Anna Loppacher.

Det er flere momenter jeg ønsker å fremheve:

- Hvordan definerer man 1) ikke tilfredsstillende progresjon (konklusjon 2, s. 3) og 2) mangelfull progresjon (konklusjon 3, s. 3) og hvordan avgrenser man disse to i forhold til hverandre, og i forhold til tilfredsstillende progresjon (konklusjon 1, s. 3)?
- På s. 1 står det at konklusjon om manglende progresjon kan (min fremheving) føre til heving av doktorgradsavtalen og på s. 2 at utsettelse eller ikke-gjennomføring av midtveisevaluering kan (min fremheving) føre til det samme. Også her er mitt spørsmål hva som defineres som tilstrekkelig for å rettferdiggjøre heving av doktorgradsavtalen?
- Kjernen her tror jeg er spørsmålet om hva slags faktorer/variabler som inngår i målingen av progresjon i et doktorgradsløp: hva er grunnlag for å f.eks. hevde at progresjonen er «mangelfull» etter 1,5 hhv. 2 år? Milepæl som inngår i en slik måling/bedømmelse, bør defineres eller i hvert fall beskrives. Hvis slike milepæl ikke er definert, blir det svært problematisk å skulle vurdere stipendiatens situasjon.
- Videre, slik jeg forstår Arbeidsmiljøloven, skal det før oppsigelse gis advarsel, noe som innebærer mulighet til å forbedre det som er kritikkverdig. Hvordan ville dette iverksettes i systemet med obligatorisk midtveisevaluering?
- Med spørsmålene over vil jeg påpeke et sårt tiltrengt behov for å utdype vurderingsgrunnlaget for midtveisevalueringen. Slik teksten er nå, fremstår tiltaket som meget utydelig definert, samtidig som det kan få meget store konsekvenser for stipendiaten. Dette er en uheldig situasjon, da den kan gjøre det vanskelig for komiteen å gjøre en grundig og ikke minst etterrettelig jobb. I tillegg vil denne utydeligheten skape betydelig stress for stipendiatene, som til å begynne med er i en situasjon med (økende) press fra mange kanter. Hvordan kan man jobbe mot et mål hvis man ikke vet hva slags faktorer man bedømmes ut fra?
- Videre fremstår tiltaket som en uheldig sammenblanding av en vilje til faglig motivert oppfølging og en vilje til stadig økende administrativ detaljstyring av doktorgradsløpet. Ut fra et faglig ståsted ville en obligatorisk midtveislesing (analogt til sluttlesingen) gi mer mening enn en obligatorisk vurdering av progresjonen i løpet. Progresjon i seg selv sier lite om kvaliteten av det faglige innholdet. Hvis vi tar utgangspunkt i at faktorene som ligger til grunn for vurderingen, er kjente, så kan noen ligge veldig fint an mtp progresjon, men ende opp med å levere et arbeid, som er for overfladisk og grunn til å bli godkjent (jf. foredraget ved prof.em. Sissel Lie fra NTNU, 5.12.18, er overfladisk/grunt arbeid en årsak for å underkjenne avhandlinger som går igjen), så har man ikke oppnådd veldig mye med den obligatoriske midtveisevalueringen.
- Det er uklart hvordan de to delene (vurdering av kvalitet og vurdering om hvorvidt stipendiaten er på rett plass i tidsskjemaet ift gjennomstrømming) veies opp mot hverandre.

Dette burde defineres bedre, igjen for å tydeliggjøre hva som ligger til grunn for vurderingen. Ut fra formuleringen om hva den muntlige presentasjonen bør inneholde (nederst s. 2), virker tidsaspektet å veie tungt, hvis ikke tyngst. En slik midtveisevaluering kunne blitt mer konstruktiv faglig sett hvis den muntlige presentasjonen bestod i at kandidaten oppsummerte det som forelå av ikke-skriftliggjort materiale, som f.eks. ideer til konklusjoner, ledetråder, teorier man vurderer å ta med m.m. Ved å trekke inn eksterne veiledere (som det i så fall ville være heller enn personer som evaluerer hvorvidt stipendiaten blir ferdig innen normert tid) på et tidlig tidspunkt, kunne også senere forsinkelser pga teoretiske eller formelle (hva som skal med/ikke med i avhandlingen) blindveier unngås.

- På prinsipielt grunnlag synes jeg det er problematisk å vurdere å innføre et system som effektivt kan avslutte den akademiske karrieren til en person basert (til en viss grad) på tidsfaktoren. I ytterste konsekvens kan vi miste forskertalenter bare fordi de av en eller annen grunn ikke passer inn i tidsnormen. Økt press om å oppfylle tidskravet, som fører fra før av til et press om flere forhåndslagde og mindre omfattende prosjekter, kan i tillegg føre til mindre ambisiøs og dyptpløyende forskning. Dette er noe jeg ser som en svært problematisk tendens, og jeg har et inntrykk at man ikke reflekterer nok rundt det. Obligatorisk midtveisevaluering med så stort fokus på tidsaspektet som skissert i høringsbrevet er et stort steg i denne problematiske retningen.

- I diskusjonen på FoU-møtet ble det tatt opp å ha kun ett komitémedlem for å bl.a. spare midler. Her vil jeg slutte meg til det flertallet kom frem til, nemlig at dette er en såpass viktig oppgave at den ikke bør gjøres av én person alene.

(Innspill fra Anna slutt)

For å oppsummere, forslaget om obligatorisk midtveisevaluering kan gis mye positivt innhold ved å få det til å handle om oppfølging av stipendiatens arbeid ut fra kvalitetskriterier. Oppfølging ble også nevnt under FoU-møtet og vi slutter oss til det at det er positivt, siden stipendiater ofte er usikker på om de gjør nok, om det de gjør er bra nok osv.

Men, slik forslaget står per nå, har det flere svært problematiske aspekt, bl.a.:

- mangel på definisjon av faktorer som skal danne grunnlag for vurdering
- utydelige begrepsdefinisjoner: manglende progresjon, ikke tilfredsstillende progresjon, tilfredsstillende progresjon
- for stort fokus på tidsaspektet, fare for at det går utover fokus på kvalitet, som bør stå sentralt
- pga det ovennevnte, og også prinsipielt er det problematisk å vurdere å si opp en stipendiatstilling basert på en vurdering som virker å gå ut fra tidsfaktoren heller enn/i minst like stor grad som kvalitet i arbeidet og i tillegg basert på høyst uklare vurderingskriterier.
- Vi er bekymret for at kvantitet og gjennomstrømming blir viktigere enn kvalitet i forskningen.

For stipendiatgruppen på ILP

Rigmor Olsen